

SAYI : 2020/89205-S.20.97588
BAŞVURU NO : 2020/68399
KARAR TARİHİ : 07/12/2020

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

BAŞVURAN :

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Mülakat iptal talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 11/06/2020

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuranın Kurumumuza yapmış olduğu başvurusunda özetle; 12.04.2014 tarihli ve 28970 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği” hükümleri uyarınca Ege Üniversitesi Şube Müdürü kadroları için 26.02.2020 tarihinde yapılan sözlü sınavın adalete, hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığını, ayrıca sınav kurulunda yer alan Ege Üniversitesi Personel Daire Başkanı [REDACTED] yazılı sınavdan önce oluşturulan sınav kurulunda asıl ve yedek olarak yer almamasına rağmen sonradan sınav kuruluna dahil edildiğini, bu durumun yönetmelik hükümlerine aykırı olduğunu, bununla birlikte sözlü sınavda bazı adayların görev yaptığı birim amirlerinin sınav kurulunda yer alırken bazı adayların birim amirlerinin sınav kurulunda yer almamasının sınava giren adaylar arasında eşitlik ve adalet ilkelerine aykırı bir durum oluşturduğu, yazılı sınavda adaylar arasında en yüksek puanı almasına ve sözlü sınavda sorulan 4 sorudan 3 tanesine doğru cevap vermesine rağmen aldığı sözlü sınav puanının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu belirterek söz konusu mülakatın iptal edilerek hakkaniyetli karar verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuz tarafından Ege Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilen 13/07/2020 tarihli ve E.70180 sayılı bilgi ve belge isteme yazısına cevaben, Ege Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen 23/07/2020 tarihli ve [REDACTED] sayılı cevabi yazısı ve eklerinden; Şube Müdürü görevde yükselme ve mülakatlarının Yükseköğretim Üst Kuruluşları Yönetmeliği ve Yükseköğretim Kurumları Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği kapsamında yapıldığı,

2.1. Başvuranın ilgili yönetmelikler kapsamında sözlü sınav kurulu üyeleri tarafından yapılan değerlendirme sonucunda sözlü sınavda yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan alamaması nedeniyle başarısız olduğu, yapılan sözlü sınavın yargı denetimine açık olacak şekilde ilgili

mevzuatlar uyarınca gerçekleştiği ve şikâyet konusu talep hakkında yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı, açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”* hükmü,

4. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”* hükmü,

5. 28/03/2013 tarihli ve 28601 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “İyi yönetim ilkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde; *“Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.”* hükmü,

6. Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin;

6.1. “Sözlü Sınav” başlıklı 13 üncü maddesinde; *“Yazılı sınavda en yüksek puan alan adaydan başlamak üzere ilan edilen kadro sayısının beş katına kadar aday, yazılı sınavın Başkanlıkça merkezi olarak veya kurumlarca müstakil olarak yapılmasına bakılmaksızın, ilgili kurumlarca sözlü sınava alınır. Son adayla aynı puana sahip olan personelin tamamı sözlü sınava alınır. (2) İlgili personel, sınav kurulunun her bir üyesi tarafından; a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi, b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü, c) Liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu, ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı, d) Genel kültürü ve genel yeteneği, e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı, esas alınarak yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Her üyenin vermiş olduğu puanların aritmetik ortalaması alınarak personelin sözlü sınav puanı tespit edilir. Sözlü sınavda yüz üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılırlar. (3) Sözlü sınav puanlarının sınav kurulunca tespit edilmesini müteakip sınav sonuçlarının beş iş günü içinde kurumların resmî internet sitesinde ilan edilmesi esastır. Sınav sonuçlarına ilişkin olarak beş iş günü içinde sınav kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar on iş günü içinde sınav kurulunca karara bağlanır”*

6.2. “Sınav Kurulu ve Görevleri” başlıklı 16 ncı maddesinde; “Sınav kurulu, atamaya yetkili amir veya görevlendireceği kişinin başkanlığında, atamaya yetkili amirce belirlenecek personel birimi temsilcisi ile diğer üyelerden teşekkül etmek üzere beş kişiden oluşur ve aynı usulle birer yedek üye belirlenir. İhtiyaç duyulması halinde kurum dışından kamu görevlileri arasından kurula üye veya üyeler görevlendirilebilir. Sınav kurulunu teşkil eden üyeler sınava alınacak personelden, lisansüstü öğrenim hariç öğrenim ve ihraz ettikleri unvanlar itibarıyla daha düşük seviyede olamazlar. (2) Sınav kurulunun başkan ve üyelerinin sınava eşlerinin, ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarının katıldığına tespit edilmesi halinde, bu üye veya üyeler sınav kurulu üyeliğinden çıkartılır ve bunların yerine yedek üye veya üyeler görevlendirilir. (3) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) Sınav kurulu üye tam sayısı ile toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır. (4) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) Görevde yükselme ve unvan değişikliği yazılı sınavının; a) Kurumlarca müstakil olarak yapılması halinde, ilana çıkan kurumda sınavlara ilişkin sınav kurulu teşkil edilir. Sınav kurulu, sınavların yapılması, itirazların sonuçlandırılması, sınav sonuçlarının ilanı ve sınavlara ilişkin diğer işleri yürütür. b) Kurumlarca yükseköğretim kurumlarından birine yaptırılması halinde, ilana çıkan kurumda sınav kurulu teşkil edilir. Başvuruda aranan şartları taşıyanlara ilişkin aday listesine yapılan itirazların sonuçlandırılması, sözlü sınavların yapılması ve sözlü sınav sonuçlarına ilişkin itirazların sonuçlandırılması ve sınav sonuçlarının ilanı sınav kurulunca yerine getirilir. Yazılı sınava ilişkin itirazların sonuçlandırılması ve sınava ilişkin diğer işler, sınavı gerçekleştirecek kurumla yapılacak protokol çerçevesinde yürütülür. c) Kurumlarca merkezi olarak Başkanlığa yaptırılması halinde, ilgili kurumda ve Başkanlıkta sınav kurulu teşkil edilir. Yazılı sınava ilişkin itirazların sonuçlandırılması ve sınava ilişkin diğer işler, Başkanlık ile sınavı gerçekleştirecek kurum arasında yapılacak protokol çerçevesinde yürütülür. Başvuruda aranan şartları taşıyanlara ilişkin aday listesine yapılan itirazların sonuçlandırılması, sınav sonuçlarının ilanı, sözlü sınavların yapılması ve sözlü sınav sonuçlarına ilişkin itirazların sonuçlandırılması, ilgili kurumda oluşturulan sınav kurulunca yerine getirilir.” hükümleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

7. Yapılan inceleme ve araştırma neticesinde başvuranın mülakatın iptal edilmesi talebinin reddedilmesine ancak sözlü sınavların, iyi yönetim ilkelerinden olan “nesnellik”, “tarafsızlık”, “şeffaflık”, “hesap verilebilirlik” ve “kararların gerekçeli olması” ilkelerine uygun yapılmasını teminen, İdarenin bundan sonra düzenleyeceği sözlü sınavlarda adaylara sorulan sorular ile adayların verdiği cevapların kayda geçirilmesi ve adaylara verilen puanların gerekçelerini ortaya koyacak tedbirler alınması sonuç ve kanaatine varılarak idareye bu yönde tavsiye verilmesine ilişkin öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran idare tarafından gerçekleştirilen sözlü mülakatın iptal edilmesini talep etmektedir.

9. Başvuranın şube müdürü görevde yükselme sınavına başvurduğu, yazılı sınavı geçerek mülakata girmeye hak kazandığı ancak mülakatta başarılı olamadığı anlaşılmaktadır. İdarenin gönderdiği bilgi ve belgelerden mülakata ilişkin Kurulun, Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine uygun

oluşturulduğu anlaşılmaktadır. İlgili kurulda yapılan asil üye yedek üye değişiminin ise kurulda bulunan asil üyenin Hazine ve Maliye Bakanlığına naklen ataması işlemi sonrasında gerçekleşmiş olup ilgili işlem hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

10. Başta 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu olmak üzere ilgili diğer mevzuatta sözlü veya mülakat sınavlarıyla ilgili olarak, adaylara komisyon başkan ve üyelerince verilen puanların ayrı ayrı tutanağa geçirileceği, bunun dışında sınavla ilgili herhangi bir kayıt sisteminin kullanılmayacağı hükümlerine yer verilmiştir. Diğer bir anlatımla, idare mülakatın hukuk devleti ilkesine uygun olacak şekilde gerçekleştirilmesiyle yükümlü tutulmakta, bunu sağlamak için kullanılacak araçların seçiminde (teknolojik imkânların kullanılması, soruların kura usulüyle seçilmesi vb.) serbest bırakılmaktadır. İdarenin Kurumumuza sunmuş olduğu bilgi ve belgelerden, her bir komisyon üyesi tarafından Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde belirtilen değerlendirme kriterlerine uygun hazırlanmış değerlendirme formlarının ayrı ayrı doldurulup tutanak altına alındığı, komisyon üyelerinin verdiği puanların ortalamasının adayın almış olduğu nihai puanı belirlediği görülmüştür. İdare tarafından yargı denetimine açık olma hususu dikkate alınarak mülakat soruları ve cevapları önceden hazırlanarak şeffaf bir anlayış benimsenmiştir.

11. Her bir komisyon üyesince başvuran için doldurulup imza altına alınan değerlendirme formlarının incelenmesinden, komisyon tarafından verilen puanların ortalamasının hesaplanmasında komisyon üyelerinin verdikleri not ağırlıkları arasında dikkat çekici farklılıklar olmadığı ve başvurana Kurul tarafından verilen puanların aritmetik ortalamasının ise 70 puanın altında olduğu tespit edilmiştir. Mülakatta başvuranın eşit olmayan bir değerlendirmeye tabi tutulduğunu ortaya koyacak somut bilgi ve belge tespit edilememiştir.

12. Vergi Müfettişliği sözlü sınavına yapılan itiraz üzerine Danıştay 2 nci Dairesinin 27/03/2017 tarihli ve E:2016/7249, K:2016/7249 sayılı Kararı'nda da "178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın "Sözlü sınav" başlıklı Ek-33 üncü maddesi ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60 ncı maddesi uyarınca maddesi uyarınca yapılacak giriş sınavlarının sözlü aşaması ile 42'nci maddenin (c) fıkrası uyarınca yapılacak sınavların sözlü aşamasının, adayın; a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünün, b) Liyakati, temsil kabiliyeti, bilgi düzeyi, davranış ve tepkilerinin mesleğe veya göreve uygunluğunun, c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığının, ç) Genel yetenek ve genel kültürünün, d) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının, değerlendirilmesi suretiyle yapılacağı, sınav komisyonunun, adaylar hakkında yukarıda yazılı özelliklerin her biri için değerlendirme yapacağı, yapılan değerlendirmeye göre verilen puanların tutanağa geçirileceği, bunun haricinde sözlü sınavla ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmayacağı hususları hükme bağlanmıştır. Yukarıda yer alan mevzuat hükmünün incelenmesinden değerlendirme kriterlerinden bir kısmının somut bilgi ve belgeye dayandırılması zorunluluğu bulunmakta iken, bir kısmının gözlem ve kanaate dayalı olduğu açıktır. Bu düzenlemeye dayalı olarak yapılan ve davacının başarısız sayıldığı sınavda gözlem ve kanaate dayalı kriterler yönünden ilgilinin başarısız olarak değerlendirilmesine etki eden hususların ortaya konulması, somut bilgi ve belgeye dayandırılması, mümkün olan haneler bakımından ise başarısız olarak değerlendirilmesine etki eden hususların somut bilgi ve belge ile kanıtlanması gerekmektedir. Bununda, adayların katıldığı sözlü sınav öncesinde, sınavda sorulacak soruların hazırlanması, her adaya sorulan soruların ve verilen cevapların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir

edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesi halinde mümkün olduğu açıktır.” ifadelerine yer verilmektedir.

13. Gözlem ve kanaate dayalı bir mülakatın yapıldığı başvuru konusu olayda, başvuranın verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince hangi notun takdir edildiğinin değerlendirme tutanağında ayrı ayrı gösterildiği, verilen puanlar arasında şüpheye yer bırakacak farklıklar bulunmadığı belirlenmiştir. Değerlendirme tutanağındaki puanlamaya ilişkin takdir yetkisinin kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı olarak kullanıldığı ve sübjektif bir değerlendirme yapıldığına dair herhangi bir kanıt da sunulmamış olup, Kurumumuzca da bu yönde bir saptama yapılamamıştır.

14. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; şube müdürü görevde yükselme sözlü sınavına ilişkin yapılan idarenin iş ve işlemlerinin hukuka aykırı olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

15. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarelerin Kurumumuz tarafından istenen bilgi ve belgeleri süresinde gönderdiği ve **“makul sürede karar verme”** ve **“kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi”** ilkelerine uygun davrandığı, yine **idare tarafından şikâyetçiye makul sürede cevapların verildiği** ancak şikâyetçiye verilen cevaplarda **işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceğinin gösterilmemiş olması sebebiyle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi”** ilkesine uygun davranmadığı görülmüş olup, idarenin bahse konu ilkelere de uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

16. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren ilgili idare işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup İzmir İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle mülakatın iptal edilmesini talebinin **REDDİNE;**

Sözlü sınavların, iyi yönetim ilkelerinden olan “nesnellik”, “tarafsızlık”, “şeffaflık”, “hesap verilebilirlik” ve “kararların gerekçeli olması” ilkelerine uygun yapılmasını teminen, İdarenin bundan sonra düzenleyeceği sözlü sınavlarda adaylara sorulan sorular ile adayların verdiği cevapların kayda geçirilmesi ve adaylara verilen puanların gerekçelerini ortaya koyacak tedbirler alınması yönünde **EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNCE** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **Başvurana** ve **EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi